

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΒΗΤΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
HELLENIC DIABETES ASSOCIATION

Ηοίδανού 12 • 115 28 Αθήνα • Τηλ.: 210 7210935 • Fax: 210 7210936 • info@ede.gr • www.ede.gr
12, Iridanou str. • 115 28 Athens • Tel.: 210 7210935 • Fax: 210 7210936 • info@ede.gr • www.ede.gr

3ο ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΣΑΚΧΑΡΩΔΟΥΣ ΔΙΑΒΗΤΗ

18-19 Ιανουαρίου 2013

**& ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΕΔΡΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΔΕ**

19 Ιανουαρίου 2013

Ξενοδοχείο «Crowne Plaza», Αθήνα

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:

ΚΕΓΜ Τουριστικές & Συνεδριακές Επιχειρήσεις ΑΕ - Congress World, Μ. Παπαναγιώτου
Μιχαλακοπούλου 27, 115 28 Αθήνα, ☎ 210 7210001, 210 7210052, 📠 210 7210051
🌐 www.congressworld.gr, ✉ info@congressworld.gr, reception@congressworld.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΒΗΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Πρόεδρος Μελιδώνης Ανδρέας
Αντιπρόεδρος Λέπουρας Αντώνιος
Γεν. Γραμματέας Ράπτης Αθανάσιος
Ταμίας Λιάτης Σταύρος
Μέλη Δημοσθενόπουλος Χαρίλαος
Ηρακλειανού Στυλιανή
Κυριαζής Ιωάννης
Νούτσου Μαρίνα
Φιλιππίδης Φίλιππος

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ο σκοπός: Η εκπαίδευση υπό τη μορφή εντατικού φροντιστηρίου

Οι εκπαιδευτές: Διακεκριμένοι ιατροί, μέλη της ΕΔΕ

Οι συμμετέχοντες: Θα χωριστούν σε δύο ομάδες των 40 ατόμων & θα παρακολουθήσουν παράλληλες συνεδρίες σε δύο ξεχωριστές αίθουσες

Η παρουσία είναι υποχρεωτική και θα χορηγηθεί βεβαίωση σε όσους συμμετέχοντες συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο πολλαπλής επιλογής (multiple-choice)

Παρασκευή 18 Ιανουαρίου 2013

	Αίθουσα Α' (Ομάδα Α')	Αίθουσα Β' (Ομάδα Β')
16.00	ΕΓΓΡΑΦΕΣ	
17.00-18.30	<i>Διάγνωση, ταξινόμηση ΣΔ</i> Πρόεδρος: Λ. Λαναράς Διαγνωστικά κριτήρια Α. Θανοπούλου Ταξινόμηση - Θεραπευτικοί στόχοι Α. Λέπουρας	<i>Παθοφυσιολογία ΣΔ</i> Πρόεδρος: Γ. Δημητριάδης Ινσουλινοαντίσταση Ι. Ιωαννίδης Παγκρεατική νησιδιακή δυσλειτουργία Σ. Λιάτης
18.45-20.15	<i>Παθοφυσιολογία ΣΔ</i> Πρόεδρος: Γ. Δημητριάδης Ινσουλινοαντίσταση Ι. Ιωαννίδης Παγκρεατική νησιδιακή δυσλειτουργία Σ. Λιάτης	<i>Διάγνωση, ταξινόμηση ΣΔ</i> Πρόεδρος: Λ. Λαναράς Διαγνωστικά κριτήρια Α. Θανοπούλου Ταξινόμηση - Θεραπευτικοί στόχοι Α. Λέπουρας
20.30	ΕΛΑΦΡΥ ΔΕΙΠΝΟ	

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 19 Ιανουαρίου 2013

Αίθουσα Α΄ (Ομάδα Α΄)

10.00-10.30 *Η διαίτα στο ΣΔ*
Πρόεδρος: **Χ. Δημοσθενόπουλος**
Βασικές αρχές σύνταξης του διαιτολογίου
Σ. Ηρακλειανού

10.45-11.15 *Ο αυτοέλεγχος στο ΣΔ*
Πρόεδρος: **Σ. Μπούσμπουλας**
Ο έλεγχος της γλυκόζης από τον ασθενή
Χ. Βασιλόπουλος

11.15-11.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ**

11.30-13.00 *Η θεραπεία του ΣΔ μέχρι την ινσουλίνη*
Πρόεδρος: **Σ. Παππάς**
Μετφορμίνη - Πιογλιταζόνη
Π. Χαλβατσιώτης
Σουλφονουλουρίες - Γλινίδες,
Αναστολείς DPP-4, Αγωνιστές GLP-1
Ι. Κυριαζής

13.00-14.30 *Θεραπεία του ΣΔ με ινσουλίνη*
Πρόεδρος: **Φ. Φιλιππίδης**
Έναρξη ινσουλίνης
Μ. Μπενρουμπή
Εντατικοποίηση
Α. Σωτηρόπουλος

14.30-16.00 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΓΕΥΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

Αίθουσα Β΄ (Ομάδα Β΄)

Ο αυτοέλεγχος στο ΣΔ
Πρόεδρος: **Σ. Μπούσμπουλας**
Ο έλεγχος της γλυκόζης από τον ασθενή
Χ. Βασιλόπουλος

Η διαίτα στο ΣΔ
Πρόεδρος: **Χ. Δημοσθενόπουλος**
Βασικές αρχές σύνταξης του διαιτολογίου
Σ. Ηρακλειανού

Θεραπεία του ΣΔ με ινσουλίνη
Πρόεδρος: **Φ. Φιλιππίδης**
Έναρξη ινσουλίνης
Μ. Μπενρουμπή
Εντατικοποίηση
Α. Σωτηρόπουλος

Η θεραπεία του ΣΔ μέχρι την ινσουλίνη
Πρόεδρος: **Σ. Παππάς**
Μετφορμίνη - Πιογλιταζόνη
Π. Χαλβατσιώτης
Σουλφονουλουρίες - Γλινίδες,
Αναστολείς DPP-4, Αγωνιστές GLP-1
Ι. Κυριαζής

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 19 Ιανουαρίου 2013

Αίθουσα Α΄ (Ομάδα Α΄)

16.00-17.30 *Συννοσηρότητες
(υπέρταση, δυσλιπιδαιμία,
αντιαιμοπεταλιακοί παράγοντες)*
Πρόεδρος: Α. Μελιδώνης
Αρτηριακή υπέρταση
Α. Αλαβέρας
Δυσλιπιδαιμία
Μ. Νούτσου
Αντιαιμοπεταλιακή αγωγή
Ε. Διακουροπούλου

17.30-19.00 *Μικρο-, μακροαγγειακές επιπλοκές
Πρόεδρος: Θ. Κατσαρός*
Στεφανιαία νόσος, Κ/Λ έλεγχος διαβητικών
Θ. Παναγιώτου
Διαβητική αμφιβλοπρωτεϊνοπάθεια,
νεφροπάθεια
Α. Ράπτης
Περιφερική νευροπάθεια - διαβητικό πόδι
Α. Καμαράτος

19.00-19.15 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ**

19.15-19.45 *Ειδικές καταστάσεις
Πρόεδρος: Σ. Ηρακλειανού*
Διαβήτης και κύηση
Α. Κοφίνης

20.00-20.30 *Ειδικές καταστάσεις
Πρόεδρος: Α. Λέπουρας*
Διαβήτης και τρίτη ηλικία
Α. Μαυρογιαννάκη

20.30-21.00 Απολογισμός, συμπλήρωση ερωτηματολογίου πολλαπλών ερωτήσεων
(Ομάδα Α΄ & Ομάδα Β΄)

21.00 Κοπή Πίτας για τα Μέλη της ΕΔΕ (Τακτικά & Πάρεδρα) (Αίθουσα Γ΄)

Αίθουσα Β΄ (Ομάδα Β΄)

*Μικρο-, μακροαγγειακές επιπλοκές
Πρόεδρος: Θ. Κατσαρός*
Στεφανιαία νόσος, Κ/Λ έλεγχος διαβητικών
Θ. Παναγιώτου
Διαβητική αμφιβλοπρωτεϊνοπάθεια,
νεφροπάθεια
Α. Ράπτης
Περιφερική νευροπάθεια - διαβητικό πόδι
Α. Καμαράτος

*Συννοσηρότητες
(υπέρταση, δυσλιπιδαιμία,
αντιαιμοπεταλιακοί παράγοντες)*
Πρόεδρος: Α. Μελιδώνης
Αρτηριακή υπέρταση
Α. Αλαβέρας
Δυσλιπιδαιμία
Μ. Νούτσου
Αντιαιμοπεταλιακή αγωγή
Ε. Διακουροπούλου

*Ειδικές καταστάσεις
Πρόεδρος: Α. Λέπουρας*
Διαβήτης και τρίτη ηλικία
Α. Μαυρογιαννάκη

*Ειδικές καταστάσεις
Πρόεδρος: Σ. Ηρακλειανού*
Διαβήτης και κύηση
Α. Κοφίνης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Σάββατο 19 Ιανουαρίου 2013

Επιστημονική Εκδήλωση για τα Πάρεδρα Μέλη της ΕΔΕ (Αίθουσα Γ΄)

18.00

ΕΓΓΡΑΦΕΣ

19.00-21.00

Επιστημονική Εκδήλωση για τα Πάρεδρα Μέλη της ΕΔΕ
Συντονιστής: **Α. Μελιδώνης**

Εκπαίδευση: Είναι ο θεμελιώδης λίθος στην αντιμετώπιση του ΣΔ;
Πως εκπαιδεύουμε άτομα με ΣΔτ1 και ΣΔτ2; Υπάρχουν διαφορές;
Κ. Λεπτοκαροπούλου, Μ. Μελετιάδου

Σύγχρονες αντιλήψεις για τη διατροφική αντιμετώπιση του ΣΔ.
Υπάρχουν αμφιλεγόμενα σημεία στις κλασικές οδηγίες;
Μ. Καρυπίδου

Οργάνωση των Διαβητολογικών Κέντρων και Ιατρείων.
Προβλήματα, ελλείμματα, προτάσεις και προοπτικές
Π. Τσαπόγας, Σ. Μπαζίνα

21.00

Κοπή Πίτας για τα Μέλη της ΕΔΕ (Τακτικά & Πάρεδρα)

ΟΜΙΛΗΤΕΣ – ΠΡΟΕΔΡΟΙ – ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

- Αλαβέρας Α.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής Γ΄ Παθολογικής Κλινικής, Κοργιαλένιο Μπενάκειο ΓΝΑ «Ε.Ε.Σ.»
- Βασιλόπουλος Χ.** Διευθυντής Τμήματος Ενδοκρινολογίας – Διαβήτη και Μεταβολισμού, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝΑ «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»
- Δημητριάδης Γ.** Καθηγητής Παθολογίας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ, Διευθυντής Β΄ Προπαιδευτικής Παθολογικής Κλινικής – Μονάδας Έρευνας & Διαβητολογικού Κέντρου, Παν/μιακό ΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»
- Δημοσθενόπουλος Χ.** MSc, Κλινικός Διαιτολόγος – Βιολόγος, Προϊστάμενος Διαιτολογικού Τμήματος, ΓΝΑ «ΛΑΪΚΟ»
- Διακουμπούλου Ε.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Επιμελήτρια Α΄, Α΄ Προπαιδευτική Παθολογική Κλινική, Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝΑ «ΛΑΪΚΟ»
- Ηρακλειανού Στ.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθύντρια, Γ΄ Παθολογικό Τμήμα – Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝ Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ»
- Θανοπούλου Α.** Επίκουρη Καθηγήτρια Παθολογίας – Σακχαρώδους Διαβήτη, Β΄ Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιωαννίδης Ι.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Επιμελητής Α΄, Β΄ Παθολογική Κλινική, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Ιατρείου, Κωνσταντοπούλειο ΓΝ Ν. Ιωνίας
- Καμαράτος Α.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝ Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ»
- Καρυπίδου Μ.** Κλινική Διαιτολόγος – Διατροφολόγος, Νοσοκομείο «ΜΗΤΕΡΑ»
- Κατσαρός Θ.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, ΠΓΝΑ «Γ. ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ»
- Κοφίνης Α.** Παθολόγος – Διαβητολόγος
- Κυριαζής Ι.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής, Ιατρείο Διαβήτη – Παχυσαρκίας, Α΄ Παθολογική Κλινική, ΓΝ «ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ» Βούλας
- Λαναράς Λ.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Διευθυντής Παθολογικού Τμήματος, Διαβητολογικού Ιατρείου & Ιατρείου Παχυσαρκίας, ΓΝ Λαμίας
- Λέπουρας Α.** Ειδικός Παθολόγος, Εξειδικευμένος στη Διαβητολογία, Διευθυντής Β΄ Παθολογικής Κλινικής, Επ. Υπεύθυνος Διαβητολογικού Ιατρείου, Ιατρικό Κέντρο Αθηνών – Κλινική Ψυχικού
- Λεπτοκαροπούλου Κ.** Επισκέπτρια Υγείας, Διαβητολογικό Κέντρο, ΑΠΠΚ, ΓΝΑ «ΛΑΪΚΟ»
- Λιάτης Στ.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Επιμελητής Α΄ Προπαιδευτικής Πανεπιστημιακής Παθολογικής Κλινικής, Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝΑ «ΛΑΪΚΟ»
- Μαυρογιαννάκη Α.** Παθολόγος με εξειδίκευση στο Σακχαρώδη Διαβήτη, Επιμελήτρια Α΄, Β΄ Παθολογική Κλινική & Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝΑ «ΝΙΜΤΣ»
- Μελετιάδου Μ.** Νοσηλεύτρια ΠΕ, Προϊσταμένη Γ΄ Παθολογικού Τμήματος, ΓΝ Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ»
- Μελιδώνης Α.** Παθολόγος – Διαβητολόγος, Συντονιστής Διευθυντής Α΄ Παθολογικής Κλινικής & Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝ Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ», Πρόεδρος Ελληνικής Διαβητολογικής Εταιρείας

ΟΜΙΛΗΤΕΣ – ΠΡΟΕΔΡΟΙ – ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ

Μπαζίνα Σ.	Νοσηλεύτρια ΤΕ, Υπεύθυνη Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝ Πειραιά «ΤΖΑΝΕΙΟ»
Μπενρουμπή Μ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διευθύντρια, Υπεύθυνη Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝΑ «ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ»
Μπούσμπουλας Στ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διευθυντής, Γ΄ Παθολογικό Τμήμα, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝ Νίκαιας-Πειραιά «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»
Νούτσου Μ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διευθύντρια, Β΄ Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική & Διαβητολογικό Κέντρο, ΓΝΑ «ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ»
Παναγιώτου Θ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, Γ΄ Παθολογική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Υπεύθυνος Διαβητολογικού Ιατρείου, ΓΝΝΘΑ «ΣΩΤΗΡΙΑ»
Παππάς Στ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Συντονιστής Διευθυντής Γ΄ Παθολογικού Τμήματος & Διαβητολογικού Κέντρου, ΓΝ Νίκαιας - Πειραιά «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»
Ράπτης Α.	Αν. Καθηγητής Παθολογίας - Διαβητολογίας, Β΄ Προπ. Παθολογική Κλινική, Μονάδα Έρευνας - Διαβητολογικό Κέντρο Πανεπιστημίου Αθηνών, Παν/μιακό ΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»
Σωτηρόπουλος Α.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ, Γ΄ Παθολογικό Τμήμα, ΓΝ Νίκαιας-Πειραιά «ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ»
Τσαπόγας Π.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Συντονιστής Διευθυντής Β΄ Παθολογικής Κλινικής, ΝΓΝ Κέρκυρας
Φιλιππίδης Φ.	Παθολόγος - Διαβητολόγος, Επ. Καθηγητής Παθολογίας
Χαλβασιώτης Π.	Επ. Καθηγητής Παθολογίας, Β΄ Προπ. Παθολογική Κλινική - Μονάδα Έρευνας και Διαβητολογικό Κέντρο Πανεπιστημίου Αθηνών, Παν/μιακό ΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία (Ε.Δ.Ε.)

 Ηριδανού 12, 115 28 Αθήνα, 210 7210935, 210 7210936

 info@ede.gr, www.ede.gr

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΚΕΓΜ Τουριστικές & Συνεδριακές Επιχειρήσεις ΑΕ -

Congress World, Μ. Παπαπαναγιώτου

 Μιχαλακοπούλου 27, 115 28 Αθήνα, 210 7210001, 210 7210052,

 210 7210051, www.congressworld.gr, info@congressworld.gr

ΤΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

Ξενοδοχείο "Crowne Plaza", Αθήνα,

 Μιχαλακοπούλου 50, 115 28 Αθήνα

 210 727 8000, 210 727 8600, <http://www.crowne-plaza-athens.com>